

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اصول طراحی کامپایلر

درس ۸

تحلیل نحوی (۳)

تجزیه‌ی بالا به پایین - روش LL(1)

Syntax Analysis (3)

Top-Down Parsing – LL(1) Method

کاظم فولادی

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

دانشگاه تهران

<http://courses.fouladi.ir/compiler>

اصول طراحی کامپایلر

تحلیل نحوی
تجزیه‌ی بالا به پایین
روش LL(1)

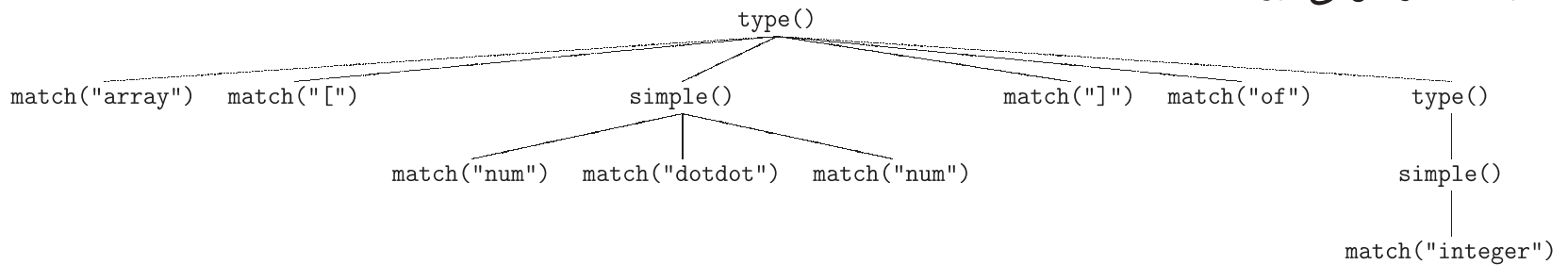
مقدمه

تجزیه‌ی پیش‌بینی‌کننده‌ی بازگشتی

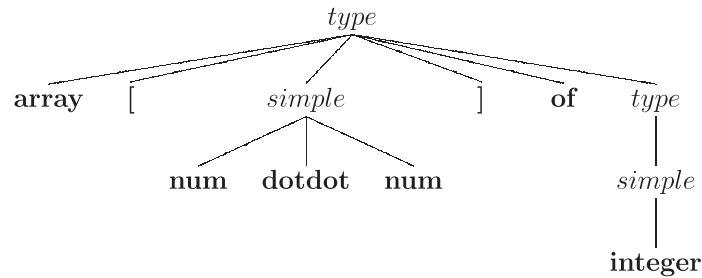
مثال

 $type \rightarrow simple$ $| \text{array } [simple] \text{ of } type$ $simple \rightarrow integer | char | \text{num dotdot num}$ `array [ num dotdot num ] of integer`

درخت فراخوانی روال‌ها:

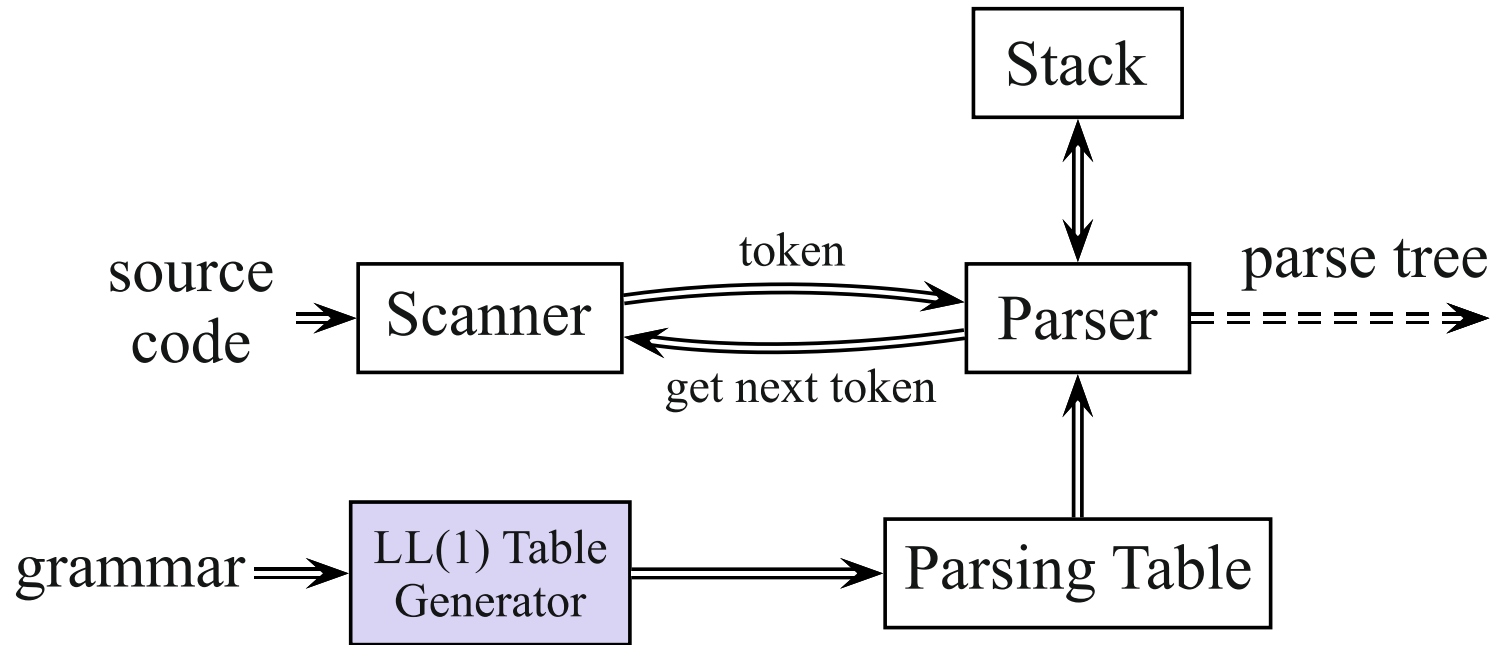

درخت تجزیه:

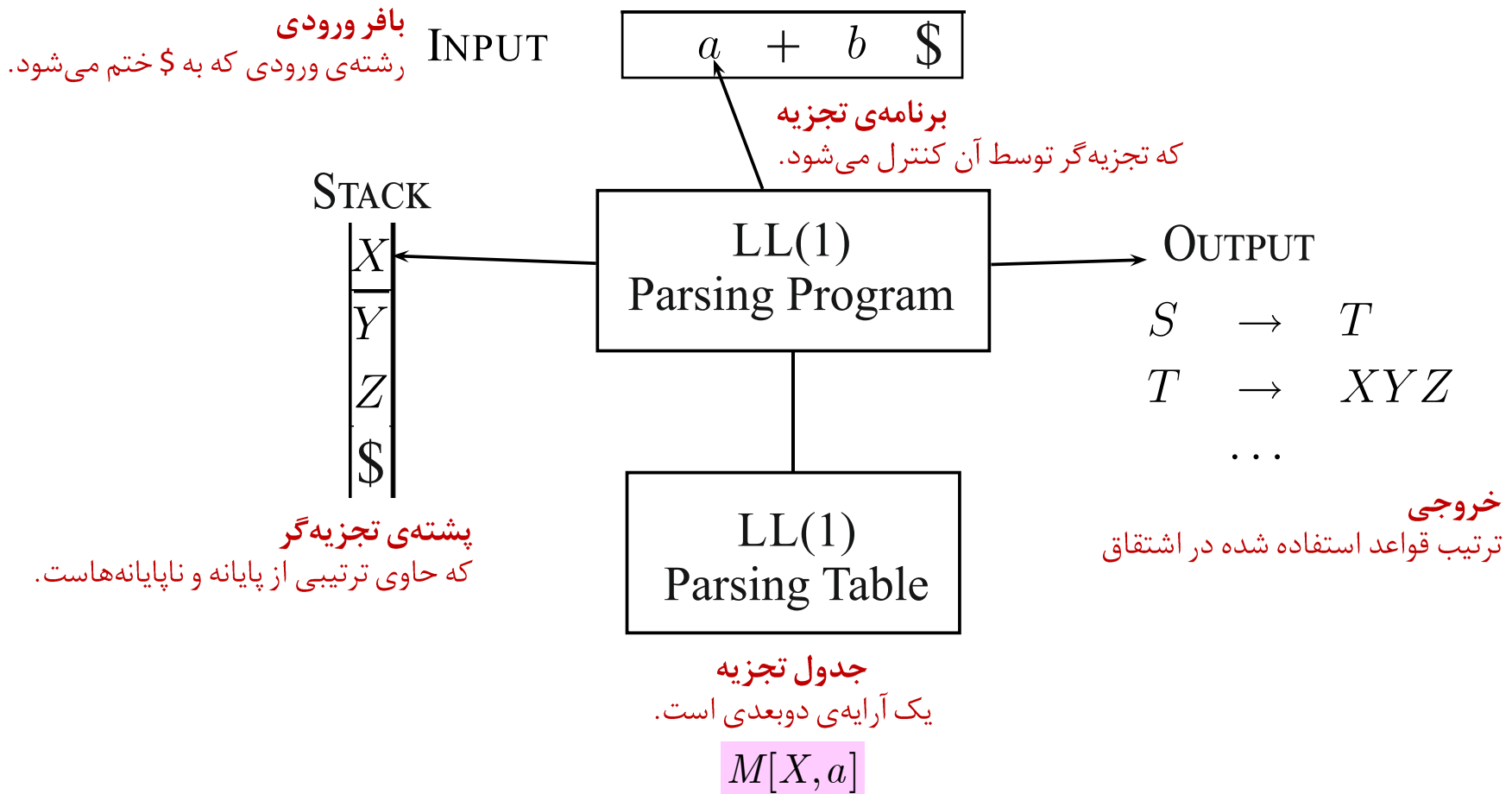
تجزیه‌گر LL(1)

نمودار عمومی تجزیه‌گر

تجزیه‌گر LL(1)

مدل رسمی تجزیه‌گر

تجزیه‌گر LL(1)

برنامه‌ی تجزیه

 $push(\$S)$ **repeat** $a \leftarrow lookahead$ $X \leftarrow top(Stack)$ **if** $X = \$$ **and** $a = \$$ **then** $accept()$ **if** $X = a$ **and** $a \neq \$$ **then** $pop(); a \leftarrow nextToken()$ **if** $X = A$ **and** $a \neq \$$ **then** $pop(); push(reverse(M[X, a]))$ **else** $error(M[X, a])$

تجزیه‌گر LL(1)

ساخت جدول تجزیه

$$M : N \times (T \cup \{\$\}) \rightarrow P \cup \{\text{error}\}$$

$$M[A, a] = \alpha \quad \mathbf{if} \quad a \in First(\alpha), \quad A \rightarrow \alpha \in P, \quad \alpha \not\Rightarrow^* \epsilon$$

$$M[A, a] = \epsilon \quad \mathbf{if} \quad a \in Follow(A), \quad A \rightarrow \epsilon \in P$$

$$M[A, a] = \alpha \quad \mathbf{if} \quad a \in First(\alpha) \cup Follow(A), \quad A \rightarrow \alpha \in P, \quad \alpha \Rightarrow^+ \epsilon$$

$$M[A, a] = \text{error} \quad \mathbf{if} \quad \text{otherwise}$$

تابع سرآغاز (First)

محاسبه‌ی First: مثال

$$E \rightarrow TE'$$

$$E' \rightarrow +TE' \mid -TE' \mid \epsilon$$

$$T \rightarrow FT'$$

$$T' \rightarrow *FT' \mid /FT' \mid \epsilon$$

$$F \rightarrow \mathbf{id} \mid (E)$$

$$First(E) = First(TE') = \{\mathbf{id}, (\}$$

$$First(E') = First(+TE') \cup First(-TE') \cup \{\epsilon\} = \{+, -, \epsilon\}$$

$$First(+TE') = \{+\}, \quad First(-TE') = \{-\}$$

$$First(T) = First(FT') = \{\mathbf{id}, (\}$$

$$First(T') = First(*FT') \cup First(/FT') \cup \{\epsilon\} = \{*, /, \epsilon\}$$

$$First(*FT') = \{*\}, \quad First(/FT') = \{/}$$

$$First(\mathbf{id}) = \{\mathbf{id}\}, \quad First((E)) = \{(}$$

$$First(F) = First(\mathbf{id}) \cup First((E)) = \{\mathbf{id}, (\}$$

تابع پیرو (Follow)

محاسبه‌ی Follow: مثال

$$E \rightarrow TE'$$

$$E' \rightarrow +TE' \mid -TE' \mid \epsilon$$

$$T \rightarrow FT'$$

$$T' \rightarrow *FT' \mid /FT' \mid \epsilon$$

$$F \rightarrow \mathbf{id} \mid (E)$$

$$Follow(E) = \{), \$\}$$

$$Follow(E') = \{), \$\}$$

$$Follow(T) = \{+, -,), \$\}$$

$$Follow(T') = \{+, -,), \$\}$$

$$Follow(F) = \{+, -, *, /,), \$\}$$

جدول تجزیه LL(1)

مثال

	id	+	*	(	)	\$
E	TE'			TE'		
E'		$+TE'$			ϵ	ϵ
T	FT'			FT'		
T'		ϵ	$*FT'$		ϵ	ϵ
F	id			(E)		

خانه‌های خالی، نشان دهنده‌ی محل‌های وقوع خطاست.

فرآیند تجزیه LL(1)

مثال

id + id * id

STACK	INPUT	OUTPUT
$\$E$	id + id * id\$	$E \rightarrow TE'$
$\$E'T$	id + id * id\$	$T \rightarrow FT'$
$\$E'T'F$	id + id * id\$	$F \rightarrow \text{id}$
$\$E'T'\text{id}$	id + id * id\$	
$\$E'T'$	+id * id\$	$T' \rightarrow \epsilon$
$\$E'$	+id * id\$	$E' \rightarrow +TE'$
$\$E'T+$	+id * id\$	
$\$E'T$	id * id\$	$T \rightarrow FT'$
$\$E'T'F$	id * id\$	$F \rightarrow \text{id}$

STACK	INPUT	OUTPUT
$\$E'T'\text{id}$	id * id\$	
$\$E'T'$	*id\$	$T' \rightarrow *FT'$
$\$E'T'F*$	*id\$	
$\$E'T'F$	id\$	$F \rightarrow \text{id}$
$\$E'T'\text{id}$	id\$	
$\$E'T'$	\$	$T \rightarrow \epsilon$
$\$E'$	\$	$E \rightarrow \epsilon$
\$	\$	accept

تداخل در جدول تجزیه LL(1)

اگر گرامری LL(1) نباشد، آن گاه
جدول تجزیه‌ی آن دارای تداخل است و برعکس

تداخل در جدول تجزیه LL(1)

مثال

$$S \rightarrow \text{if } E \text{ then } S S' \mid \text{other}$$

$$S' \rightarrow \text{else } S \mid \epsilon$$

$$E \rightarrow \text{expr}$$

	if	then	other	else	expr	\$
S	if E then $S S'$		other			
S'				else S ϵ		ϵ
E					expr	

$M[S', \text{else}]$ دارای تداخل است.

تکنیک موردی: برای تطبیق هر else با نزدیکترین then ، گزینه‌ی S else را انتخاب می‌کنیم.

چگونگی ساخت تجزیه‌گر پیش‌بینی‌کننده‌ی LL(1)

جدول تجزیه LL(1)

مثال ۱

برای گرامر زیر جدول تجزیه‌ی LL(1) بسازید.

$$E \rightarrow BA$$

$$A \rightarrow +BA \mid \epsilon$$

$$B \rightarrow a \mid b$$

جدول تجزیه LL(1)

مثال ۲

برای گرامر زیر جدول تجزیه‌ی LL(1) بسازید.

$$S \rightarrow Bc \mid DB$$

$$B \rightarrow ab \mid cS$$

$$D \rightarrow d \mid \epsilon$$